

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 11Pc/10/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319206231
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Jančíková
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2020:8319206231.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Jančíkovou v právnej veci navrhovateľa O. H., J. X.XX.XXXX, G. N. XXXX/X, XXX XX N. proti odporcom: v 1/ matke O. H., J. X.XX.XXXX, G. N.Á. XXXX/X, XXX XX N. zastúpenej JUDr. Danielom Finkom, advokátom, so sídlom Valaškovská 21, 066 01 Humenné a v 2/ rade mužovi, ktorého otcovstvo má byť zapreté S. K., J. XX.X.XXXX, G. K. XXXX/XX, XXX XX N. o zapretie otcovstva takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e, že S. K., nar. XX.X.XXXX nie je otcom O. H., nar. X.XX.XXXX z matky O. H.Q., nar. X.XX.XXXX.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

III. Súd štátu Slovenskej republiky nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ podal dňa XX.X.XXXX na tunajší súd návrh, ktorým žiadal, aby súd určil, že odporca S. K., ktorý je zapísaný v jeho rodnom liste ako otec, nie je jeho otcom.

V návrhu navrhovateľ uviedol, že rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. XPc/XX/XXXX-39 zo dňa XX.X.XXXX bolo rozhodnuté tak, že súd pripustil zapretie otcovstva navrhovateľom O. H. narodeným z matky O. H. proti otcovi zapísanému v rodnom liste S. K., ktorému svedčí zápis v matrike. Súd tiež určil, že zapretie otcovstva po uplynutí zákonnej lehoty na zapretie otcovstva obom rodičom, je v záujme dieťaťa.

Navrhovateľ ďalej uviedol, že odporcovia sú zapísaní v jeho rodnom liste evidovaného v Knihe narodení Matričného úradu N. vo zväzku XX, ročník XXXX, strana XXX por. č. XXX ako jeho rodičia. Za účelom preukázania dôvodnosti tohto návrhu navrhovateľ predložil správu o vyšetrení otcovstva zo dňa XX.X.XXXX, cieľom ktorej je overenie biologického otcovstva S. H. pri H. O. a pri ktorej bola použitá vyšetrovacia metóda tzv. DNA - profil. V zmysle výsledku tejto správy pri všetkých vyšetrovaných markeroch sa dá dokázať zhoda medzi DNA S. H. a dieťaťa, čím je prakticky potvrdené otcovstvo medzi vyšetrovanými osobami s pravdepodobnosťou otcovstva 99,9952845 %.

Navrhovateľ skonštatoval, že jeho skutočným otcom je S. H., avšak v rodnom liste je uvedený odporca v 1/ rade. Z uvedeného dôvodu má preto navrhovateľ záujem o zosúladenie matrikového a biologického otcovstva a tento záujem má aj biologický otec.

2. Navrhovateľ na preukázanie svojich tvrdení predložil listiny - správu o vyšetrení otcovstva zo dňa XX.XX.XXXX, rodný list a rozsudok č. k.: XPc/XX/XXXX - 39 zo dňa 21.3.2019.

3. K návrhu na zapratie otcovstva sa vyjadrila matka navrhovateľa podaním doručeným súdu dňa X.X.XXXX, v ktorom uviedla, že má vedomosť o tom, že navrhovateľ podal návrh na zapretie otcovstva dieťaťom, pričom ju aj informoval o dôvodoch, prečo taký návrh podal. Odporkyňa v 2/ rade tiež uviedla, že voči správe o vyšetrení predloženej navrhovateľom nemá námietky a súhlasí s tým aby došlo k zosúladeniu matrikového a biologického otcovstva, a to obzvlášť v prípade, ak tento záujem má jej syn (navrhovateľ), ako aj jeho biologický otec, ktorý má s navrhovateľom veľmi dobrý vzťah.

4. Súd doručoval návrh na zapratie otcovstva otcovi, ktorého otcovstvo má byť zapreté, ktorý sa vo veci písomne nevyjadril.

5. Vykonaným dokazovaním, a to oboznámením sa s obsahom návrhu, s obsahom súdneho spisu tunajšieho súdu sp. zn. XPc/XX/XXXX, s obsahom rodného listu navrhovateľa, s obsahom znaleckého posudku a vypočutím odporcov, súd zistil tento skutočný stav:

6. Z rodného listu navrhovateľa vyplýva, že navrhovateľ sa narodil dňa XX.XX.XXXX v N. Ako matka je zapísaná odporkyňa v 2/ rade O. H., rod. S., nar. X.XX.XXXX a otec S. K., nar. XX.X.XXXX.

7. Rozsudkom tunajšieho súdu č. k. XPc/XX/XXXX-XX to O. XX.X.XXXX, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa XX.X.XXXX súd pripustil zapretie otcovstva dieťaťom: O. H., nar. XX.XX.XXXX, narodeným z matky O. K., rod. S., nar. XX.XX.XXXX, proti otcovi zapísanému v rodnom liste a to S. K., nar. XX.XX.XXXX, ktorému svedčí zápis v matrike a zároveň určil, že zapretie otcovstva po uplynutí zákonnej lehoty na zapretie otcovstva obom rodičom, je v záujme dieťaťa.

Z odôvodnenia tohto rozsudku vyplýva, že dieťa má právo na to, aby došlo k zosúladeniu otcovstva zapísaného v matrike a biologického otcovstva a má aj právo na rozvíjanie prirodzeného vzťahu otec - dieťa. Vzhľadom na to, že rodičom uplynula lehota na zapretie otcovstva a s poukazom na záujem dieťaťa, súd rozhodol o prípustnosti zapretia otcovstva a dieťa môže po právoplatnosti tohto rozhodnutia podať návrh na zapretie otcovstva.

8. Zo znaleckého posudku č. X/XXXX zo dňa XX.X.XXXX vyhotoveného znalkyňou V.. M. I. z odboru Genetika, odvetvia DNA Analýza vyplýva, že na základe zisteného nálezu DNA analýzou - otcovstvo označeného muža S. K. voči dieťaťu O. H. je vylúčené, keďže hodnota pravdepodobnosti otcovstva W je 00,00%.

9. Odporca v 2/ rade na pojednávaní dňa XX.XX.XXXX navrhol vykonať znalecké dokazovanie a to z toho dôvodu, že vyhotovená správa o vyšetrení príbuzenstva predložená navrhovateľom je vyhotovená len nejakou súkromnou spoločnosťou a on rozporuje závery tejto správy, pretože nemá istotu, že genetický materiál bol odovzdaný z navrhovateľa. Tiež uviedol, že s návrhom na zapratie otcovstva nesúhlasí, pretože po dobu 20 rokov bol navrhovateľ považovaný za ich syna, pravidelne sa navštevovali a okrem toho, že on žil v domnení, že je to jeho syn, v takom domnení žila aj jeho matka, že je to jej vnuk. jeho sestra mu bola krstnou matkou a teda teraz sa cíti oklamáný a podvedený zo strany matky navrhovateľa, ktorá mu to v tom čase nepovedala, pričom už v čase, kedy sa brali, mu vychádza, že mu bola v tom čase neverná s iným mužom. Následne po vykonanom dokazovaní odporca v 2/ rade na pojednávaní dňa 2.6.2020 uviedol, že z toho znaleckého posudku je teda zrejmé, že nie je biologickým otcom navrhovateľa a teda je v jeho záujme, aby sa dal do poriadku najmä zápis v jeho rodnom liste, kde stále figuruje ako otec navrhovateľa.

10. Odporkyňa v 1/ rade na pojednávaní dňa XX.XX.XXXX uviedla, že po narodení dieťaťa ako matka vedela, že zapísaný otec nie je jeho biologickým otcom, ale testy DNA si následne dala spraviť sama pre svoje potreby, pričom dodala, že odporca v 2/ rade sa nikdy nesprával tak, ako otec, výživné neplatil, platila ho jeho matka, pričom výživné bolo matke odporcu v 2/ rade zo strany matky navrhovateľa vrátené. Právny zástupca odporkyne v 1/ rade na pojednávaní dňa X.X.XXXX navrhol súdu, aby rozhodol v zmysle návrhu navrhovateľa, nakoľko je zrejmé, že biologické otcovstvo otca zapísaného v rodnom liste navrhovateľa bolo vylúčené a takisto navrhol, aby odporkyni v 1/ rade bola priznaná náhrada trov konania.

11. Podľa ust. § 108 ods. 3 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len ako „CMP“) účastníkom konania o zapretie otcovstva je dieťa, matka a muž, ktorého otcovstvo má byť zapreté.

12. Podľa ust. § 84 zákona č. 36/2005 Z. z. zákona o rodine (ďalej len ako „zákon o rodine“) otcovstvo sa určuje na základe domniek otcovstva ustanovených v tomto zákone súhlasným vyhlásením rodičov alebo rozhodnutím súdu.

Podľa ust. § 85 ods. 1 zákona o rodine ak sa narodí dieťa v čase od uzavretia manželstva do uplynutia trojstého dňa po zániku manželstva alebo po jeho vyhlásení za neplatné, považuje sa za otca manžel matky.

Podľa ust. § 87 ods. 1 zákona o rodine ak sa narodí dieťa v čase medzi stoosemdesiatym dňom od uzavretia manželstva a trojstým dňom po tom, čo manželstvo zaniklo alebo bolo vyhlásené za neplatné, možno otcovstvo zaprieť len vtedy, ak je vylúčené, že by manžel matky mohol byť otcom dieťaťa.

Podľa ust. § 96 ods. 1 zákona o rodine ak je to potrebné v záujme dieťaťa a ak uplynula rodičom dieťaťa lehota ustanovená na zapretie otcovstva, môže súd na návrh dieťaťa rozhodnúť o prípustnosti zapretia otcovstva. V tomto konaní musí byť maloleté dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom.

Podľa ust. § 96 ods. 2 zákona o rodine ak súd rozhodne tak, že návrhu podanému podľa odseku 1 vyhovie, a určí, že zapretie otcovstva po uplynutí zákonnej lehoty je v záujme dieťaťa, môže dieťa po právoplatnosti tohto rozhodnutia podať návrh na zapretie otcovstva.

13. Podľa Dohovoru o právach dieťaťa je jedným zo základných práv dieťaťa právo poznať svoj pôvod a poznať svoju prirodzenú rodinu. Každé dieťa má právo poznať svoju totožnosť, svojich rodičov a právo na ich starostlivosť. Všetky medzinárodnoprávne pramene „rodinou“ rozumejú v prvom rade prirodzenoprávne väzby založené na biologickom základe. Dieťa má právo na to, aby došlo k zosúladeniu otcovstva zapísaného v matrike a biologického otcovstva a má aj právo, na rozvíjanie prirodzeného vzťahu otec - dieťa.

14. Návrh podáva dieťa, ak obom rodičom uplynula trojročná lehota na podanie takého návrhu a zároveň bola súdom vyslovená prípustnosť podania návrhu na zapretie otcovstva dieťaťom. V konaní o zapretie otcovstva je potrebné dokazovanie zamerať na skutočnosti, z ktorých je možné vyvodiť, či je otcom dieťaťa osoba, ktorej svedčí otcovstvo na základe domnienky otcovstva a či je otcovstvo vylúčené vzhľadom na všetky okolnosti.

15. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že súd v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 7Pc/20/2018 pripustil podania návrhu na zapretie otcovstva dieťaťom a zároveň zo znaleckého dokazovania vyplynulo, že otcovstvo navrhovateľa svedčiace podľa zápisu v knihe narodení odporcovi v 2/ rade bolo vylúčené. Nakoľko boli splnené všetky zákonné podmienky pre zapretie otcovstva dieťaťom, súd návrhu vyhovel a rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

K trovám konania

16. Podľa ust. § 49 ods. 2 CMP súd môže uložiť účastníkovi, u ktorého nie sú podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov, aby zložil preddavok na trovy dôkazu, ktorý navrhol alebo ktorý nariadil súd o skutočnostiach ním uvedených alebo v jeho záujme.

Podľa ust. § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa ust. § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

17. Podľa ust. § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa ust. § 251 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len ako „CSP“) trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa ust. § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

18. O trovách konania súd v zmysle § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

19. Čo sa týka náhrady trov konania, ktoré vznikli štátu vo výške 396,50 eur, keďže štát z vlastných prostriedkov uhradza odmenu ustanovenej znalkyni za vykonané znalecké dokazovanie, súd rozhodol tak, že štátu nárok náhradu trov konania nepriznal. Keďže znalecké dokazovania bolo vykonané len na návrh odporcu v 2/ rade, pričom navrhovateľ a odporkyňa v 1/ rade s vykonaním takéhoto dôkazu nesúhlasili, súd by musel na náhradu trov konania štátu zaviazat' odporcu v 2/ rade. Avšak súd má za preukázané, že odporcovi v 2/ rade bolo priznané oslobodenie od platenia súdneho poplatku z dôvodu, že je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, nie je príjemcom pomoci v hmotnej núdzi, nevlastní žiadny nehnuteľný ani hnuteľný majetok, žije v spoločnej domácnosti s matkou, partnerkou a ich maloletou dcérou v byte vo vlastníctve jeho matky, o ktorú sa stará a nie sú mu vyplácané žiadne dávky dôchodkového, nemocenského alebo úrazového poistenia, pričom bola zohľadnená výška preddavku na znalecké dokazovanie, ktorý súd vyhodnotil tak, že ide o taký vysoký výdavok, ktorý nie je odporca 2/ schopný zaplatiť bez toho aby jeho zaplatenie neovplyvnilo schopnosť zabezpečovania jeho nevyhnutných potrieb a chodu domácnosti.

Súd však v zmysle ust. § 257 CSP výnimočne nemusí priznať náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. To znamená, že súd nemusí zaviazat' účastníka konania, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila. Z tohto dôvodu musí aplikácia tohto ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí byť vždy výnimočný charakter.

Podľa súdnej praxe pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých strán, a tiež na okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich hľadísk je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči strane, a aby neodporovalo dobrým mravom. Toto ustanovenie je výrazom toho, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, dotvára sa právo sudcovským výkladom, pričom zákon stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru, než by plynul z dispozície právnej normy. Výnimočnosť prípadu môže spočívať jednak v okolnostiach danej veci, ale i v okolnostiach na strane strán sporu.

Vzhľadom na vyššie uvedené je súd toho názoru, že v prípade rozhodnutia o trovách konania štátu berúc do úvahy povinnosť súdu zisťovať skutočný stav veci je potrebné zohľadniť majetkové pomery odporcu v 2/ rade, čo umožňuje súdu, aby na tento prípad aplikoval ust. § 257 CSP a náhradu trov konania štátu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné v zmysle ust. § 355 Civilného sporového poriadku (CSP) odvolanie, ktoré sa podľa ust. § 362 CPS podáva v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Humenné.

Podľa ust. § 358 CSP odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa ust. § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa ust. § 62 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa ust. § 62 ods. 3 Civilného mimosporového poriadku v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.